

אחר (רש"י), והטעם שמרבים מכאן דוקא פרישה, כיון שגם פרשה זו עוסקת בימי המילואים, שמזכיר בה את מיתת שני בני אהרן שהיתה ביום השמיני למילואים (תוס' רא"ש ותוס' ישנים, ע"פ ירושלמי א, א).

וּשְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים מִתְלַמְּדֵי שֶׁל מֹשֶׁה וְכוּ', ומעיקר הדין די בתלמיד חכם אחד, כשם שהיה אצל משה, אלא שטובים השנים מן האחד (תוס' ישנים). ויש שפירש, שמסרו לו שנים כדי שאם ישנה ויעשה כמו הצדוקים, יעמדו אלו ויעידו עליו שמסרו לו הלכות הקטרה, ולא יוכל לומר כסבור הייתי שכך צריך להקטיר (תוס' רא"ש).

כֶּךָ מִפְּרִישֵׁין כִּהֵן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה וְכוּ', אולם פרישה זו אינה נלמדת מן הכתוב, אלא מעלה בעלמא היא (רש"י), וכדעת רבי יוחנן לעיל ג, ב). וגם בהמשך הברייתא לא גורסים 'לעשות אלו מעשה פרה', שהרי הפרישה בפרה היא למעלה בעלמא ואינה נלמדת מן הכתוב, אלא גורסים 'לעשות לכפר זה מעשה יום הכיפורים' (תוס' שם ד"ה דריבתי). ויש שכן גורסים בברייתא 'לעשות אלו מעשה פרה', ומבארים שאין זו דרשה גמורה אלא אסמכתא בעלמא היא (תוס' רא"ש; ריטב"א). ויש שפירש, שברייתא זו סוברת כרבי ישמעאל (לעיל שם) שגם הפרישה בפרה נלמדת מדרשה, ומה שאמרו 'תניא כותיה דרבי יוחנן' הוא רק לענין שלומדים את הפרישה ממילואים כרבי יוחנן, ולא מסיני כריש לקיש (תוס' ר"ד, אולם ראה ריטב"א).

מֵאִי וְאֹמַר וְכִי תִּמְאָ יוֹם הַכִּפּוּרִים קָמָא הוּא דְבַעֲי פְרִישָׁה וְכוּ', והטעם שצריך את הדרשה של 'בזאת' ולא לומדים רק מ'כאשר עשה ביום הזה וגו'', כיון שמ'בזאת' לומדים שרק ביום הכיפורים צריך פרישה מדאורייתא ולא בפרה (ריטב"א, בתי הראשון). ויש מפרשים, שאם היתה רק דרשה אחת, היינו אומרים שצריך פרישה רק בכהן גדול הראשון, או רק ביום כיפור הראשון, ורק בגלל שיש שתי דרשות לומדים שצריך פרישה גם ללא תנאים אלו (ריטב"א בתי השני; תוס' רא"ש).

תִּנְיָא כּוֹתִיבָה דְרִישׁ לְקִישׁ מֹשֶׁה עֲלָה פְעָנָן וְכוּ', ורבי יוסי הגלילי סובר שהיתה פרישה בסיני, אולם אין ראיה מדבריו שלומדים מסיני שכל הנכנס למחנה שכניה טעון פרישה, ומה שהביאה הגמ' ראיה מדבריו לריש לקיש, הוא רק לאפוקי מרבי יוחנן שסובר כרבי עקיבא שלא היתה פרישה בסיני כלל, ואף שלא מצינו בפירוש שרבי יוחנן סובר כרבי עקיבא, מכל מקום להלן (ע"ב) מבואר שרבי אלעזר שהוא תלמידו של רבי יוחנן סובר כן, ומסתמא שמע כן מרבי יוחנן רבו (תוס', וראה גבורת ארי שתמה על דבריו). ויש מפרשים, שרבי יוסי הגלילי סובר שלומדים מסיני פרישה לכל התורה כולה כריש לקיש, ובזה הוא נחלק על שאר התנאים המובאים בהמשך הברייתא (גבורת ארי ויד דוד, ע"פ רש"י להלן ע"ב ד"ה למק, וראה עוד ביאורנו להלן ע"ב ד"ה רבי נתן).

רְבִי עֲקִיבָא אֹמַר וַיִּשְׁכַּח כְּבוֹד ה' מֵרֶאשׁ הַחֹדֶשׁ וְכוּ', ונמצא שנחלקו בשלשה דברים, א. לרבי יוסי הגלילי הפסוק מדבר לאחר מתן תורה, ולרבי עקיבא לפני מתן תורה. ב. לרבי יוסי הגלילי הקב"ה קרא למשה לבדו לעלות ולקבל את שאר התורה והלוחות, ולרבי עקיבא הקב"ה קרא למשה ולכל ישראל לקבלת את התורה. ג. לרבי יוסי הגלילי הענן כיסה את משה ובכך הוא קיים פרישה, ולרבי עקיבא הענן כיסה את ההר, ולא היתה כלל פרישה.

לְטוֹמְאָת בֵּיתוֹ, והטעם שצריך ללמוד פרישה מסיני ואין די בחשש זה לחוד, כיון שחשש זה הוא רק טעם מדוע אסור לו לשהות בביתו, אך אינו טעם מדוע הוא צריך לפרוש ללשכת פרהדרין, ולזה למדו מסיני שכל הנכנס למחנה שכניה טעון פרישה. ועוד, שטומאת ביתו אינה מצויה, ולא היה מפרשים אותו בגלל חשש זה, ורק לאחר שמפרישים אותו ששה ימים מביטו, מוסיפים לו יום נוסף בגלל טומאת ביתו (ריטב"א, וראה תוס' רא"ש).

בְּשֶׁלְמָא לְרִידֵי דִילְפִינָא מִמְלֹאִים הֵינּוּ דִתְנִיא זֶה זֶה מִזִּין עָלְיוּ וְכוּ', ואף שההזאה במילואים אינה דומה להזאה בימי הפרישה, שכאן ההזאה היא בגלל חשש טומאה, ואילו במילואים ההזאה אינה בגלל חשש טומאה, מכל מקום שם הזאה חד הוא (תוס' רא"ש).

מִכָּל חֲטָאוֹת שְׁהֵיוּ שָׁם - שהיו מניחים ב'חיל' - [מקום בהר הבית] קצת מהאפר של כל אחת מהפרות שנעשו מזמן משה רבינו (רש"י בפ' הראשון), ובכל יום היו מזים עליו מאפר פרה אחרת (רש"י רע"ב פרה ג, א), והיו עושים כן לכבוד הכהנים שעשו את הפרות (ר"י מלוניל). ויש סוברים, שכל יום היו מזים עליו מאפר כל הפרות שהיו שם, שמא פרה אחת כשרה יותר מחברותיה (אלה רבה שם, וכע"ז ברמב"ם פרה אדומה ב, ו, וראה עוד בבווע שם, א). ויש שפירש, שהיו מזים עליו רק מהפרה שעשה משה רבינו ומהפרה האחרונה שנעשתה, אך לא משאר הפרות שהיו מזמן משה רבינו (רש"י בפ' השני, אולם ראה יד דוד ושיח יצחק שהתקשו בדבריו וביארו באופן אחר).

הַזָּהָה בְּסִינֵי מִי הָוְאִי, ואף שבסיני היתה גם הזאה, שנאמר (שמות כד, ח) 'ויקח משה את הדם ויזרק על העם', אך זריקה זו לא היתה לטהרה, שהרי לא זרקוהו רק על משה רבינו אלא על כל ישראל, ובהכרח שזריקה זו היתה דם ברית (תוס'). ויש מפרשים, שמשה רבינו זרק דם על המזבח כדי לכפר על העם, ולא היתה שם זריקה על העם כלל (מהר"צ חיות ושפת אמת, ע"פ התרגום שם).

נִכְנְסוּ מִיָּם תַּחַת דָּם, ומכיון שהדרשה ממילואים אינה דרשה גמורה אלא אסמכתא בעלמא, אין לחוש לכך שבמילואים ההזאה היתה בדם וכאן ההזאה במים (תוס', וראה שם הכרח לכך שהפסוק אסמכתא בעלמא הוא). וממה שנחלקו לעיל ג, ב) האם הפרישה בפרה נלמדת מדרשה או שהיא מעלה בעלמא, אין ראיה שהדרשה היא דרשה גמורה מדאורייתא, כיון שדין דרבנן שהסמיכו אותו לפסוק הוא חמור יותר ממעלה בעלמא (ליקוטי הלכות בזבח תודה ב, א ד"ה אמר, בסוגריים). ויש סוברים, שהדרשה ממילואים היא דרשה גמורה מדאורייתא, והסברא של 'נכנסו מים תחת דם' היא סברא גמורה מדאורייתא (גבורת ארי; זבח תודה שם, בדעת הרמב"ם), שדוקא בימי המילואים היתה ההזאה והטהרה בדם, כיון שעדיין לא היה להם אפר פרה אדומה, אבל לאחר שיש אפר פרה, נכנסו מים תחת הדם, ומזים ומטהרים רק במי פרה ולא בדם (מאירי, וראה תוס' רא"ש).

אָמַר לִיָּה מַעֲלָה בְעֶלְמָא, ואף שגם רבי יוחנן בעצמו סובר (לעיל ג, ב) שההזאה בפרה היא מעלה בעלמא, מכל מקום הוא סובר שרק בפרה עשו מעלה, שמצינו שבלפרה עשו הרבה מעלות, אבל ביום הכיפורים שלא עשו בו עוד מעלות, סובר רבי יוחנן שגם ההזאה אינה מעלה (תוס' רא"ש; תוס' ישנים).

בְּזֹאת יְבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ וְכוּ', מֵאִי הִיא פְעָנָן דְּמִלּוּאִים, ומהלשון 'בזאת' משמע שבאים לרבות עוד דין שנכתב במקום